

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Thema: Nieuwe vooruitzichten na de gezondheidscrisis

Groepen: Brussel (BE), Charleroi-Bergen-Eupen-Louvain-la-Neuve (BE), Nantes (FR), Clermont-Ferrand/Lyon (FR).

Secretarissen: Élodie Bouteille, Annelies De Brabandere, Laura Lartigaud, Damien Noël, Sarah Ponceblanc, Marie Van Campenhout, Carmelo Virone.

Moderators: Siegfried Chapotin, Mathilde Elie, Julien Fable, Raoul Diat, Johannes Siemann, Cynthia Weber.

Aanwezig: Thirza Mercedes Agter, Jean-Francois Bister, Paolo Boselli, Arnaud Collignon, Laurent Delom, Karin Dolmans - van Oosterhout, Lydie Lefebvre, Sandrine Jacob, Erland Jacobsen, Marie Jaillard, Sara Lamens, Agathe Mortelecq, Sandrine Planchon, Maria Ricciuti, Ségolène Sauret, Thibault Sellier, Igor t'Serstevens, David Van Oost.

Taal van de groepen: Frans en Nederlands

Inhoud

Economisch model	4
1. Solidariteitsfonds/diensten BE-HOR2	4
2. Solidariteitsbijdrage BE-HOR3	4
Lobbying	4
3. De vennoten inschakelen bij lobbyactiviteiten BE-HOR-2	4
4. De lobbyactiviteiten versterken BE-HOR3	5
Communicatie en informatie	5
5. Communiceren over het delen van de materiële middelen BE-HOR1	5
6. Een kanaal zoeken om informatie door te geven en vragen van vennoten te behandelen. BE-HOR1	6
7. Betere informatie over de in te zetten middelen per beroepssector BE-HOR2	6
8. De startpagina van de Smart-website verbeteren BE-HOR2	6

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

9. Software en websites BE-HOR3	6
10. Talen van de websites BE-HOR3	7
11. Communicatiestrategie BE-HOR3	7
Professionele begeleiding en ontwikkeling van projecten	7
12. Smart versterkt het ondersteuningssysteem voor freelancers in crisissituaties (Corona, gezondheid, psychologisch, economisch, enz.) BE-HOR1	8
13. De leden in staat stellen de crisis het hoofd te bieden en professionele omscholing bevorderen BE-HOR2	8
14. Smart beschikt over een tool voor de opvolging van de leden FR-HOR1	9
Netwerken, nieuwe kansen, partnerschappen	9
15. Bevorderen van het opzetten van productievergaderingen. BE-HOR1	9
16. Het creëren van professionele netwerken aanmoedigen. BE-HOR1	9
17. Het creëren van een hechte gemeenschap aanmoedigen BE-HOR1	10
18. Rechtstreekse wederzijdse hulp tussen vennoten. BE-HOR1	10
19. Partnerschappen ontwikkelen om het werk van kunstenaars die via Smart werken, in de openbare ruimte te kunnen verwezenlijken. BE-HOR1	11
20. Netwerken vormen rond de competenties van de vennoten BE-HOR2	11
21. Samenwerking tussen leden BE-HOR3	12
22. Opleiding door en voor de leden BE-HOR3	12
23. Smart zorgt ervoor dat vennoten netwerken kunnen vormen FR-HOR1	13
De coöperatie	14
24. Participatiebudget BE-HOR2	14
25. Vennoten aanmoedigen om het woord te nemen (Blog) BE-HOR2	14

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

26. "Veilige" ontmoetings-, uitwisselings- en samenwerkingsruimten BE-HOR2.	14
27. Verbeteren van de verzameling van de verwachtingen van de vennoten van Smart na de crisis BE-HOR2	15
28. Smart zorgt ervoor dat de adviesverleners tijd kunnen vrijmaken om lokale initiatieven te begeleiden. FR-HOR1	15
29. Verzoek om feedback over de ontwikkelingsstrategie van de Comités Collectifs Locaux (Locale Collectieve Comités in Frankrijk) bij Smart FR-HOR1	15
30. Smart garandeert coworkingruimten in alle kantoren FR-HOR1	16
31. Ruimten ter beschikking stellen waar kunstenaars hun beroep kunnen uitoefenen (expositieruimten) BE-HOR1	16
Eerdere aanbevelingen in uitvoering	17
32. "Ethische" leveranciers BE-HOR2	17
De ervaring van de vennoten van Smart Frankrijk	18
De werkgroep Clermont-Ferrand/Lyon: Een open brief	18
De werkgroep van Nantes: Nieuwe vooruitzichten na de gezondheids crisis bestaan niet zonder de volledige betrokkenheid van haar vennoten.	18
0/ Inleiding	20
1/ Smart geeft de vennoten feedback over de aanbevelingen van Smart in Progress	20
2/ Smart laat Smart in Progress groeien	20
3/ Smart creëert infopunten	21
4/ Smart herschikt de rolverdeling en verantwoordelijkheden om een echte co-constructie van de besluitvorming in de coöperatie in de hand te werken	21
5/ Smart creëert lokale Raden van bestuur	22
6/ Smart versterkt de rol van het ethisch comité in het bestuur van de coöperatie	22

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Inleiding tot het thema.

De gezondheids crisis heeft een drastische impact gehad op de beroepswereld. Veel activiteiten moesten immers de pauzeknop induwen. Bovendien is gebleken hoe belangrijk de sociale zekerheid is, zowel voor de financiering van het gezondheidssysteem als wat werkloosheidsuitkeringen betreft. Door de lockdown en de economische stilstand die ons dagelijks leven overhoopgooiden, zijn veel mensen beginnen na te denken over hoe 'de wereld na Corona' er zou kunnen uitzien.

Omdat haar duizenden vennoten in de meest uiteenlopende sectoren actief zijn, was Smart goed geplaatst om de situatie van de zogenoemde atypische werkers te volgen. In deze uitzonderlijke situatie is trouwens gebleken dat de solidariteitsmechanismen van de coöperatie hun beschermende rol volledig konden waarmaken.

Ongeacht of de impact groot of klein is, de gezondheids crisis zet vraagtekens bij onze manier van leven en werken, en bij onze toekomst. Dit is een goede gelegenheid voor de werkgroepen om te bekijken wat de crisis ons geleerd heeft en wat we samen willen doen om weer vooruit te gaan, weerbaarder te worden, onze praktijken te veranderen en zelfs op een andere manier samen te werken binnen de coöperatie.

Vijf werkgroepen, verschillend in realiteit en dynamiek, kwamen samen rond dit thema. De aanbevelingen zijn hieronder verzameld, met verwijzingen naar de desbetreffende werkgroepen (FR of BE met het groepsnummer).

Een groep heeft geen aanbevelingen voorgesteld. Een tweede groep heeft aanbevelingen geformuleerd die verder gaan dan het door de algemene vergadering gekozen thema (zie einde document). Zij moeten uitgediept worden om ze te kunnen linken.

ECONOMISCH MODEL

1. Solidariteitsfonds/diensten BE-HOR2

Context: Smart heeft een fonds voor sociale bijstand opgericht om de vennoten bij te staan bij het begin van de pandemie.

Voorstel: De vennoten de mogelijkheid bieden bij te dragen aan dit solidariteitsfonds door hen de mogelijkheid te bieden een toeslag toe te voegen aan de offerte, dat dan in dit fonds wordt gestort. Het fonds kan voor 2 zaken gebruikt worden:

- Ofwel om vennoten in kwetsbare situaties te helpen
- Of om samenwerkingsprojecten op te zetten door vennoten te vergoeden naargelang de uit te voeren taken

Smart in Progress 2020-2021

Vorstel van aanbevelingen

Het zou gaan om een vrijwillige verhoging van de bestaande gemeenschappelijke bijdrage, waarbij de vennoten vrij zouden kunnen kiezen om:

- de klanten de lasten te laten dragen;
- of de lasten voor eigen rekening te nemen.

(Zie SIP2020-2021 A sharing economy: een haalbaar economisch model? Aanbeveling 6 "Faire un appel à dons interne annuel pour financer un 'fonds de secours' pour soutenir les entrepreneurs en situation de précarité" (Jaarlijks een interne oproep doen tot giften voor de financiering van een 'noodfonds' ter ondersteuning van ondernemers in een preciaire situatie))

2. Solidariteitsbijdrage BE-HOR3

- a) Verhoog de prijs van het coöperatief aandeel van 30 naar €40. Dat zou verschillende zaken mogelijk maken, zoals: een betere dienstverlening met meer adviesverleners, de betaling van tijdelijke werkloosheidsdagen die niet door de overheid worden gedekt, het aanbieden van aanvullende diensten en opleidingen, of het steunen van goede doelen.
- b) Voorzie een knop "Doe een gift" aan het einde van de invoering van de offerte of de prestatie, om de mogelijkheid te bieden een goed doel in de culturele sector te steunen. Dat zou een win-winsituatie zijn voor Smart en de culturele sector. Het zou mooi zijn deze gift als kost te kunnen inbrengen.

(N.v.d.r.: de coöperatieve aandelen worden niet rechtstreeks toegewezen aan de begroting voor de dagelijkse werking van de organisatie, maar vormen het kapitaal van de coöperatie - checken met de groep)

LOBBYING

3. De vennoten inschakelen bij lobbyactiviteiten BE-HOR-2

Het einde van de coronacrisis zal wellicht een aantal veranderingen met zich meebrengen die aanleiding zullen geven tot talrijke voorstellen die al dan niet zullen behoren tot de lobbyactiviteiten van Smart. Men zou de mening van de vennoten kunnen vragen over deze activiteiten.

Smart doet veel lobbywerk, wat weinig geweten is bij de vennoten.

De vennoten zien vaak pas het eindresultaat wanneer dit werk bijvoorbeeld heeft geleid tot wetswijzigingen, zoals het geval was tijdens de pandemie.

Het zou dan ook interessant kunnen zijn dat de vennoten meer betrokken worden vanaf het moment dat de te lobbyen onderwerpen worden besproken.

Smarts lobbyactiviteiten zouden er als volgt uitzien:

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

- Rechtstreeks gekoppeld aan de verwachtingen van de vennoten;
- Beter gesteund door de leden.

4. De lobbyactiviteiten versterken BE-HOR3

Lobbyen voor:

- a) Een uitbreiding van de regeling voor tijdelijke werkloosheid, zeker ook voor de culturele sector die uit de boot valt (maar wel heel veel mensen overeind houdt in deze vreemde tijden).
- b) De uitbetaling van tijdelijke werkloosheid door Smart ingeval de overheid niet tussenkomt.
- c) De uitbreiding van de cultuurpremie, het kunstenaarsstatuut, een fatsoenlijk kunstenaarsdecreet en een basisinkomen.
- d) Het openstellen van Activiteiten voor nog meer beroepen bv. dat van bemiddelaar
- e) De aanvaarding van meer verschillende soorten onkosten, zoals huur.
- f) Het rebelse imago en de pioniersfunctie van Smart van in het begin. Durven om positie in te nemen en tegen de schenen te schoppen als dat nodig is.
- g) Meer subsidies op Europees niveau: [Creative Europe](#) contacteren over hoe en welke subsidies Smart en haar vennoten kunnen aanvragen op Europees niveau, en hierover communiceren naar de leden toe.

Zie <http://state-of-the-arts.net/2021/03/19/het-heet-kunstendecreet-niet-knutseldecreeet/>

COMMUNICATIE EN INFORMATIE

5. Communiceren over het delen van de materiële middelen BE-HOR1

Een partnerschap met een gemeenschap van middelen dat de acties en de deelname zal versterken dankzij gedeelde middelen. Deze actie zal de kosten beperken.

Te verkennen optie: het partnerschap met Usitoo nieuw leven inblazen!

6. Een kanaal zoeken om informatie door te geven en vragen van vennoten te behandelen. BE-HOR1

Om te voorkomen dat de adviesverleners informatie over de behoeften van de vennoten moeten doorgeven, moeten we een kanaal vinden om die info makkelijk te kunnen doorgeven en de vragen van vennoten te behandelen, door middel van een enquête bijvoorbeeld.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

7. Betere informatie over de in te zetten middelen per beroepssector BE-HOR2

We willen hier graag de informatiemiddelen verbeteren door elementen te belichten die mogelijk van belang kunnen zijn voor Smart-vennoten naargelang hun beroepssector. We denken in het bijzonder aan de activering van sociale rechten, in te zetten middelen, informatie in verband met het statuut of andere belangrijke gegevens, afhankelijk van wat het lid als vraag zou hebben.

Deze verbetering zou resulteren in

- a. Het gebruik van een tool met "vragen/antwoorden" in verband met terugkerende thema's die de "Smarties" kunnen leiden naar een duidelijker definitie van wat ze zoeken.
- b. Een tabblad voorzien op de site met een aantal belangrijke punten die de leden kunnen helpen.
- c. Begeleiding via een adviesverlener of via ervaren leden (wederzijdse steun tussen medewerkers).

8. De startpagina van de Smart-website verbeteren BE-HOR2

- a) Doe een beroep op de leden van Smart om een presentatievideo van Smart te maken die op de website smartbe.be wordt getoond, met uitleg over Smart, maar vooral over alle Smart-initiatieven: Smart Agora of Pwiic, Kronik (zich focussen op de initiatieven die onder de aandacht moeten worden gebracht).
- b) Zet belangrijk nieuws om in video in plaats van tekst (toegankelijker en boeiender).
- c) Verwijder inforubrieken op de pagina smartbe.be om de startpagina leesbaarder te maken.

9. Software en websites BE-HOR3

- a) Op zoek gaan naar opensource alternatieven.
- b) Een mobiele app ontwikkelen om offertes en prestaties in te voeren, onkosten en werkdagen aan te geven.
- c) Zorgen voor meer visuele homogeniteit op de website. De vorm van de website is niet coherent, ook op de desk is er sprake van twee verschillende soorten interfaces voor de leden, dat is verwarrend.
- d) Als je een document uploadt, lig je al snel uit de website. Als je wil teruggaan om iets aan te passen, ben je alles kwijt wat je eerder had ingevuld. A waste of time.
- e) Smart-betaalkaart.
- f) Kalender met activiteiten en vergaderingen voor de leden die online raadpleegbaar is op de website, zeker wanneer er in de toekomst meer wordt aangeboden voor en door de leden. De nieuwsbrief volstaat niet.
- g) Tools zoals Smart Agora of andere sociale media nieuw leven inblazen om de onderlinge samenwerking tussen leden te bevorderen. In Vlaanderen bestaat er ook

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

een besloten Facebookgroep voor de leden met een Activiteit, waar ze vragen kunnen stellen en met elkaar in contact komen. Dit slaat aan.

(Zie SIP2020-2021 Begeleiding, Aanbeveling 13. "Smart moet haar websites opnieuw vormgeven" en het hoofdstuk "De transversale kwestie van Smart Agora", aanbevelingen 19-22)

10. Talen van de websites BE-HOR3

De websites (smartbe.be, Kronik, ledenpagina's), infosessies en alle documenten moeten beschikbaar zijn in het NL, FR en ENG. Dat is echt een prioriteit! Zolang dat niet het geval is, kunnen we niet als professioneel worden beschouwd en zullen we ook (potentiële) anderstalige leden blijven verliezen.

11. Communicatiestrategie BE-HOR3

- a) Meer communiceren over wat Smart doet achter de schermen.
- b) Duidelijker communiceren over de thema's waarvoor Smart lobbywerk doet. (Zie Aanbeveling 3 "De vennoten inschakelen bij lobbyactiviteiten")
- c) De pioniersrol benadrukken van Smart, haar rebelse karakter meer in de verf zetten. Zo is Smart immers groot geworden.
- d) Smart 'sexyer' maken qua vorm en inhoud, ze is te braaf. De vorm strookt niet met het imago van Smart. Veel leden kiezen Smart omwille van haar rebelse karakter.

PROFESSIONELE BEGELEIDING EN ONTWIKKELING VAN PROJECTEN

12. Smart versterkt het ondersteuningssysteem voor freelancers in crisissituaties (Corona, gezondheid, psychologisch, economisch, enz.) BE-HOR1

- a) Feedback en verslag uitbrengen over de gezondheid van de freelance werkers
- b) Zichtbaarheid geven aan de beschikbare tools, bijvoorbeeld het opleidingsaanbod of de reeds bestaande partnerschappen
- c) Initiatiefnemers van projecten met elkaar in contact brengen om hun moreel op te krikken en de psychologische terugslag op te vangen. Dit zou de vorm kunnen aannemen van medebegeleiding: oprichting van groepen die regelmatig bijeenkomen om elkaar te steunen, om elkaar te helpen bij de praktische uitwerking of bij de morele ondersteuning van een economische activiteit.
- d) De mogelijkheid om een beroep te doen op de vertrouwenspersoon uitbreiden voor alle vennoten.
- e) Een partnerschap met PULSO ontwikkelen om verlaagde tarieven te kunnen toepassen voor Smart-vennoten.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

13. De leden in staat stellen de crisis het hoofd te bieden en professionele omscholing bevorderen BE-HOR2

Context: zelfs in het beste scenario zal de economische crisis aanhouden. Sommige leden zullen bijkomende activiteiten moeten ontwikkelen om hun inkomen te stabiliseren. Anderen zullen zich genoodzaakt zien een totale omschakeling van hun beroepsactiviteit te overwegen.

Net zoals de meeste werknemers beschikken de Smart-leden over competenties die in andere omstandigheden/beroepssectoren kunnen worden gebruikt, maar ze zijn zich daar niet altijd van bewust. Hoewel het niet de kernactiviteit van de coöperatie is, zou ze wel partnerschappen kunnen smeden met organisaties die gespecialiseerd zijn in de identificatie van competenties, opleiding en economische sectoren in ontwikkeling.

Smart zou dat netwerk van contacten kunnen ontwikkelen, ze bekendmaken binnen haar gemeenschap en interessante prijzen kunnen aanbieden aan haar leden. Concreet zou dat zorgen voor meer professionele mogelijkheden voor de leden zodat zij aan het werk kunnen blijven.

- a) Samenwerken met verschillende bestaande diensten (leden, administraties, opleidingscentra...) om de leden te helpen hun competenties beter in kaart te brengen, zodat ze een nieuw vak kunnen leren met het oog op een gedeeltelijke of volledige omschakeling van hun activiteiten.
- b) Schaalvoordeel halen uit de grootte van de Smart-gemeenschap: veel mensen willen dezelfde en de goedkoopste dienst
- c) Tussenkost van het solidariteitsfonds van Smart om de competentiebalansen of opleidingen voor leden te subsidiëren.

Deze piste zou kunnen worden versterkt door debatten tussen vakgenoten.

14. Smart beschikt over een tool voor de opvolging van de leden FR-HOR1

Smart beschikt over een tool voor het opvolgen van leden en maakt voor alle actieve vennoten (waarom niet in CODEV?) een jaarlijkse balans op om de behoeften en risico's in verband met hun economische activiteit vast te stellen.

Inspirerend voorbeeld: de door OZ opgezette tool in Frankrijk (+ welkomstfiche)

Smart in Progress 2020-2021

Vorstel van aanbevelingen

15. Stimuleren van de organisatie van productievergaderingen. BE-HOR1

Breng initiatiefnemers van projecten die middelen nodig hebben (materieel, logistiek, administratief) of iets aanbieden, één keer per maand samen, live of online. Ze kunnen samenkomen in een door Smart ter beschikking gestelde ruimte en worden gemodereerd door één persoon (bij voorkeur een vennoot). Smart voorziet een whiteboard om de verschillende projecten en verbanden te noteren en zorgt ook voor de aankondiging van de productievergaderingen. De initiatiefnemers van projecten kunnen hun projecten voorstellen en hun behoeften bekendmaken. De andere aanwezige leden kunnen besluiten zich bij het project aan te sluiten om het te helpen slagen (Zie Coopcity - project zoekt medewerkers!).

16. Het creëren van professionele sectornetwerken aanmoedigen. BE-HOR1

Met behulp van de beschikbare tools (Smart Agora of andere) zal Smart een semiopenbare databank opzetten (akkoord nodig om toegang te krijgen) waarin de leden per beroepscategorie op vrijwillige basis worden opgenomen, om zo in contact te komen met potentiële partners/collega's. Bijvoorbeeld: fotografen op zoek naar kappers, dansers op zoek naar kostuumontwerpers. De tool zou kunnen worden ingezet om werkaanbiedingen te verdelen, een coöperatieve sfeer te creëren en de participatie van de leden te verbeteren.

(Zie SIP2020-2021 Begeleiding, hoofdstuk "De transversale kwestie van Smart Agora", aanbevelingen 19-22)

17. De oprichting van een hechte gemeenschap aanmoedigen BE-HOR1

Naar het voorbeeld van SIP zou Smart een basis kunnen leggen voor het creëren van relaties en een onderlinge wisselwerking tussen de vennoten:

- om een gevoel van gemeenschap en wederzijdse steun te creëren;
- om verzoeken door te geven;
- om behoeften gemeenschappelijk te maken;
- om diensten uit te wisselen.

Deze ontmoetingen zouden per sectornetwerk en/of per plaats/locatie kunnen worden georganiseerd, met regelmatige vergaderingen via Zoom of live.

In elke groep kunnen moderators worden aangewezen.

De moderators van de respectieve sectornetwerken of locaties zouden elkaar ook 'over de netwerk- of locatiegrenzen heen' kunnen ontmoeten om oplossingen aan te reiken aan deze of gene groep en collectieve behoeften naar voren te brengen.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

(Zie SIP2020-2021 Begeleiding, aanbeveling 1 “Smart bevordert de oprichting van vergaderingen of groepen van vennoten” en SIP2019-2020 Frankrijk Être une coopérative : pour qui et avec qui ? (Bestaan als coöperatie, met wie en voor wie?) – Aanbeveling 8 “Smart stelt voor om samen dingen te beleven buiten de economische activiteiten om”)

18. Rechtstreekse wederzijdse hulp tussen vennoten. BE-HOR1

- a) Een vennoot die met een behoefte wordt geconfronteerd (een verzoeker) makkelijk in contact brengen met een vennoot die de ervaring of de competentie heeft om in die behoefte te voorzien (een respondent).
- b) Vaststelling en formulering van de behoefte in samenspraak met een adviesverlener van Smart of een betrokken vennoot.
- c) Zoeken van de respondent, aanvraag en totstandbrenging van het communicatiekanaal via een adviesverlener van Smart of een betrokken vennoot.

Belangen:

- Inspelen op voortdurend veranderende behoeften
- Leven als een werkerscoöperatie #je m’investis dans ma coop

Vragen:

- Gratis of betaalde dienst?
- Transactiedienst met kredieten (ik ruil mijn deelname als respondent voor de mogelijkheid om verzoeker te worden)?
- Betrokken vennoten zouden deze dienst kunnen verlenen, zodat de werklast van de adviesverleners niet toeneemt
- Of een digitaal platform zoals "Smart Agora".
- Over welk soort behoeften hebben we het? Gebruik van Smart-tools, administratieve, boekhoudkundige of IT-hulp, behoefte aan materiaal, hulp bij aankopen... of onderzoek in verband met iemands economische activiteit?

19. Partnerschappen ontwikkelen om het werk van kunstenaars die via Smart werken, in de openbare ruimte te kunnen verwezenlijken. BE-HOR1

De coöperatie Smart smeedt partnerschappen met de beheerders van openbare ruimten, om kunstenaars die via Smart werken, de gelegenheid te geven in zogenoemde openbare ruimten te werken.

20. Netwerken vormen met de competenties van de vennoten. BE-HOR2

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

De kracht van Smart is haar netwerk van vennoten. Ze hebben uiteenlopende competenties die nuttig kunnen zijn voor andere vennoten.

Momenteel is het vrij moeilijk om te weten welke competenties aanwezig zijn binnen de Smart-gemeenschap.

Hulpmiddelen zoals Smart Agora bestaan, maar ze zijn:

- Ofwel niet goed bekend bij de vennoten
- Ofwel niet erg gebruiksvriendelijk

Daarom bevelen we het volgende aan:

- a) Verbeteringen aanbrengen in de bij Smart aanwezige dienst om hem meer operationeel te maken en te kunnen promoten. De aanbeveling is er ook op gericht de competenties van Smart-vennoten te bevorderen:
 - Door ze te belichten
 - Door de contacten te vergemakkelijken tussen de leden die op zoek zijn naar specifieke competenties en degenen die deze competenties bezitten.
- b) Dat gebeurt door middel van bijeenkomsten tussen leden en eenvoudige en doeltreffende tools die op grote schaal onder de leden worden bekendgemaakt. We kunnen ons dus het volgende voorstellen:
 - Samenkomsten tussen leden die pas twee of drie maanden lid zijn van Smart,
 - Specifieke samenkomsten, per sector bijvoorbeeld,
 - Samenkomsten per thema

(Zie SIP2020-2021 Begeleiding, aanbeveling 9 en het hoofdstuk "De transversale kwestie van Smart Agora")

21. Samenwerking tussen leden BE-HOR3

- a. Platform binnen de structuur van Smart waar de leden onder elkaar diensten kunnen aanbieden/uitwisselen, waar ze workshops kunnen geven, onlineconcerten kunnen organiseren...
- b. Database van leden en hun aanbod die je als organisator kan raadplegen. Vraag en aanbod samenbrengen. Hier is heel veel vraag naar en ook heel veel potentieel dat tot op vandaag niet wordt benut. Leden van Smart willen elkaar leren kennen en zijn heel nieuwsgierig om te weten waar de anderen mee bezig zijn.
- c. Een grootschalige enquête doen onder de leden over wat hun Smart-noden zijn in deze periode.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

- d. Meer netwerkmomenten voorzien rond bepaalde thema's die interessant kunnen zijn voor de leden. Hen ook vragen en laten kiezen welke onderwerpen ze behandeld zouden willen zien.
- e. Meer netwerkmomenten voorzien voor de leden in deze coronaperiode om de mentale gezondheid te bevorderen (bestrijding burn-out?) en isolement tegen te gaan.
- f. Ruilhandel tussen leden op poten zetten bv. een klusje doen bij iemand thuis en als wederdienst de boekhouding doen, hierbij gebruikmaken van een soort ruilmunt.

22. Opleiding door en voor de leden BE-HOR3

- a) Vier verschillende soorten opleidingen aanbieden (gratis en betalend door leden en gratis en betalend door directie/ bestuur Smart)
- b) De leden bewustmaken van de mogelijkheid om opleidingen voor te stellen aan de dienst opleidingen van Smart
- c) Een opleiding 'hoe maak ik mijn aanbod online kenbaar?' voorstellen aan de leden. Je online verkopen is de uitdaging van deze tijd.
- d) De leden elkaar coaching laten aanbieden, al dan niet betalend. Ze hebben immers dezelfde mindset.

(n.v.d.r.: Smart heeft al een dienst Opleidingen die opleidingen door/voor de vennoten aanbiedt. Het aanbod van deze opleidingen wordt echter onvoldoende ontwikkeld geacht voor Nederlandstalige vennoten en is onvoldoende bekend. Tijdens het opstellen van de aanbevelingen is gebleken dat er meer aandacht moet zijn voor opleidingen in het Nederlands)

23. Smart zorgt ervoor dat vennoten netwerken kunnen vormen FR-HOR1

- Voor mensen in dezelfde situatie
- Om collectieve projecten in een vakgebied te kunnen opzetten
- Om samen dingen te kunnen voorstellen, met specifieke begeleiding en workshops

Kunnen we een systeem opzetten om onze uren voor professionele opleiding gemakkelijk te gebruiken om door andere leden van de coöperatie over verschillende onderwerpen te worden opgeleid? Het is interessant op te merken dat deze kwestie door het ethisch comité is besproken (moet Smart de voorkeur geven aan werk tussen leden of aan het zoeken naar externe partnerschappen?)

(n.v.d.r.: Verduidelijking van deze laatste alinea: binnen de aanbevelingen van het ethisch comité is een soortgelijk thema te vinden in de aanbeveling over de "Aankoopcentrale", waarnaar het ethisch comité zelf heeft verwezen. In deze aanbeveling wordt geadviseerd "voorrang te geven aan goederen en diensten die voortkomen uit de activiteit van de leden",

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

maar deze aanbeveling heeft betrekking op de aankopen van Smart, niet op de aankopen van goederen/diensten tussen leden onderling).

DE COÖPERATIE

24. Participatief budget BE-HOR2

Het is de bedoeling budgetten ter beschikking te stellen van de leden, zodat ze projecten kunnen ontwikkelen die nuttig zijn voor de vennoten of voor de coöperatie.

Uiteraard moeten er voor mogelijke projecten 'verkiesbaarheidscriteria' worden bepaald en moet er voor de selectie van projecten een besluitvormingsproces worden opgezet.

Dat kunnen projecten zijn die individueel of collectief worden ontwikkeld. De verschillende projecten moeten door de vennoten worden goedgekeurd, al dan niet tijdens de algemene vergadering.

Het lijkt belangrijk dat de mensen die belast zijn met de ontwikkeling van het project er een inkomen uit kunnen halen.

Uiteraard moeten ook het totale budget voor deze 'participatieve budgetten' en de manier van financiering worden vastgelegd: hetzij uit het 'algemene' budget van Smart, hetzij misschien gekoppeld aan het idee van 'bewuste aanvullende bijdrage'?

25. Vennoten aanmoedigen om het woord te nemen (Blog) BE-HOR2

De bedoeling is de vennoten die iets te delen hebben een kanaal te bieden om het woord te kunnen nemen en hen te ondersteunen en aan te moedigen. Het gaat niet zozeer om het uitdrukken van verwachtingen ten aanzien van de coöperatie, maar veeleer om een vrije keuze van onderwerpen die onze leden zelf willen aansnijden. Nu is daar niet echt een kanaal voor en het zou wellicht nodig zijn om mensen te zoeken die content kunnen creëren om met de community te delen, maar zodra bekend is dat de mogelijkheid bestaat, zal er ongetwijfeld interesse zijn om een bijdrage te leveren.

De bijdragen kunnen verschillende vormen aannemen, maar we dachten vooral aan de vorm van een audiopodcast.

We denken dat het Smarts verantwoordelijkheid zou kunnen zijn om te kiezen voor dezelfde manier van expressie, om de samenhang te bewaren.

26. "Veilige" ontmoetings-, uitwisselings- en samenwerkingsruimten BE-HOR2.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Ontmoetingsplaatsen voorzien voor de vennoten van Smart, waar ze elkaar kunnen ontmoeten, samen praten en werken in een omgeving waar de huidige gezondheidsmaatregelen gerespecteerd worden (*social distancing*, dragen van een mondmasker, hydroalcoholische gel, enz.).

Zo kunnen de vennoten een fysieke band met elkaar onderhouden en verder potentiële samenwerkingen opzetten op een andere manier dan op afstand, in een veilige omgeving.

27. Verbeteren van de verzameling van de verwachtingen van de vennoten van Smart na de crisis BE-HOR2

Een procedure/tool/methodologie uitwerken die het mogelijk maakt de verwachtingen van de vennoten ten aanzien van de coöperatie te verzamelen en te verwerken.

Wanneer de crisis voorbij is zullen de vennoten van Smart veel verwachtingen hebben qua diensten die Smart hun eventueel zou kunnen bieden om de uitweg uit de crisis te beheren.

Een levendig, dynamisch en reactief coöperatief leven zou op zich een betere kennis van die verwachtingen mogelijk maken.

28. Smart zorgt ervoor dat de adviesverleners tijd kunnen vrijmaken om lokale initiatieven te begeleiden. FR-HOR1

We denken bijvoorbeeld aan één adviesverlener per kantoor die als opdracht heeft het collectief leven te animeren.

De tools komen tot leven, de lokale dynamiek wordt in stand gehouden.

Er is een reële behoefte om de middelen hiertoe te voorzien.

(Zie SIP2020-2021 Begeleiding, Aanbeveling 14)

29. Verzoek om feedback over de ontwikkelingsstrategie van de Comités Collectifs Locaux bij Smart Frankrijk FR-HOR1

Een deel van de oplossingen om de coöperatie in een samenleving na de crisis te ontwikkelen, ligt bij de gemeenschap van vennoten. We vinden dat het absoluut noodzakelijk is een proactieve strategie op te zetten voor de oprichting van deze Comités Collectifs Locaux.

Herinnering SIP 2020: De "Comités Collectifs Locaux" is meer een dynamiek dan een instantie. Iedereen die zich wil aansluiten is welkom, op elk moment en voor elke graad van betrokkenheid. Er is ruimte voor debat en de vennoten krijgen de mogelijkheid om zich volledig te ontplooien en plaatselijke initiatieven te nemen.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de begrotingsmiddelen die aan de Comités Collectifs Locaux werden toegekend? En hoe zullen ze worden verdeeld?

Onze ervaring is positief, hier volgen enkele voorbeelden van projecten in 2021 van de Comités Collectifs Locaux van Nantes:

- Videofresco "Construire la société de la coopération" (Bouwen aan de coöperatieve samenleving), om de verwerving van een coöperatieve cultuur onder de vennoten aan te moedigen en deskundigen uit te nodigen om ons te informeren over diverse onderwerpen die vragen oproepen.
- Zomertentoonstelling (in dezelfde lijn als de kerstmarkt in december)
- Ruimte om jezelf aan anderen voor te stellen/ "Hallo Smart, ik heb... nodig" Lokale website

(Zie SIP2019-2020 – [Bestaan als coöperatie, met wie en voor wie? Aanbeveling 8](#) (in het Frans))

30. Ruimten ter beschikking stellen waar kunstenaars hun beroep kunnen uitoefenen (expositieruimten) BE-HOR1

Creatie van een specifieke plek waar de volgende zaken vooraf besproken zullen worden: diverse vergunningen, overeenkomsten, coronatoezicht, politie, brandweer, beheer van toeschouwers, betaalmiddelen (vrije bijdrage, betaalterminal), enz... (pre exitstrategie). Creëer dergelijke plekken per buurt, gemeente, stad...! = maak "Smart-punten"!

(Zie SIP2019-2020 – [Gedeelde ruimten, third places: werkruimten](#))

31. Smart garandeert coworkingruimten in alle kantoren FR-HOR1

Toegang tot een coworkingruimte voor de vennoten. Zo zullen ook de Comités Collectifs Locaux lokale initiatieven kunnen ontplooiën, netwerken, toegang verlenen tot gezellige coworkingruimten (en gelegenhedenruimten).

Deze aanbeveling biedt een antwoord op de behoefte van leden om elkaar te ontmoeten, en dus moet men gunstige ruimten en momenten voorzien om dat te kunnen doen.

(Zie SIP2019-2020 – [Gedeelde ruimten, third places: werkruimten](#))

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

(n.v.d.r.) De volgende aanbevelingen waren het onderwerp van eerdere aanbevelingen in het kader van Smart in Progress. Ze worden momenteel uitgevoerd of zijn al voltooid. We brengen hieronder verslag uit, met een nota die de stand van zaken toelicht:

32. "Ethische" leveranciers BE-HOR2

Context: De gezondheidscrisis heeft geen windeieren gelegd voor enkele grote internetbedrijven zoals Amazon of Aliexpress, die miljoenen producten aanbieden tegen verlaagde prijzen die je vanuit de luie zetel kan kopen. Iedereen heeft toegang tot goedkope, maar zelden ethische en eerlijke producten.

Aanbeveling: Analyseer de behoeften van de vennoten aan benodigdheden en basismateriaal, centraliseer de aanvragen door een aankoopcentrale op te richten, en ga op zoek naar ethisch verantwoorde en eerlijke leveranciers. De coöperatieve groepsaankopen kunnen schaalvoordelen opleveren en we kunnen zo ook verantwoorde leveranciers promoten. Deze 'aankoopcentrale' zou een doorgeefluik kunnen zijn tussen de Smarties en de leveranciers die Smart als ethisch, verantwoordelijk, ecologisch, enz. beschouwt (Voorbeeld: als lid van Smart krijg je 10% korting als je koopt bij een winkel van gereviseerde pc's in Brussel).

(Noot van de redactie over de historiek van de aanbeveling binnen SIP en stand van zaken:

- **Smart in Progress #3 – Aankoopcentrale**, meer info <https://smartbe.be/wp-content/uploads/2019/06/Smart-in-progress-3-NL.pdf>
- *Stand van zaken: voor dit project werd een VTE uitgetrokken. In dit stadium wordt gewerkt aan een centrale lijst van leveranciers.)*

De ervaring van de vennoten van Smart Frankrijk

De werkgroep Clermont-Ferrand/Lyon: Een open brief

(N.v.d.r.: De deelnemers aan de werkgroep Clermont-Ferrand/Lyon hebben geen aanbevelingen geformuleerd, maar wilden een open brief schrijven die aan een of meer instanties van de coöperatie zal worden bezorgd).

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

De werkgroep van Nantes: Nieuwe vooruitzichten na de gezondheids crisis bestaan niet zonder de volledige betrokkenheid van haar vennoten.

(N.v.d.r.: De deelnemers aan de werkgroep van Nantes hebben aanbevelingen geschreven die zowel rechtstreeks verband houden met dit specifieke thema (en dan ook deel uitmaken van de bovenstaande aanbevelingen) als met andere thema's: het beheer en de evolutie van Smart in Progress. We brengen hieronder verslag uit)

Inleiding:

In een wereld waarin politieke, economische en ecologische tegenstellingen voor de meeste mensen voelbaar worden, zowel individueel als in hun relatie tot het collectief, stelt de onzekere toekomst elke vorm van ambitie in vraag.

In dat opzicht moet de coöperatie Smart nadenken over haar toekomst, om de economische en sociale ontwikkeling mogelijk te maken van de vennoten die deel uitmaken van de organisatie, en tegelijk een tastbaar economisch alternatief worden voor de toekomst die zich vormt.

De gezondheids crisis is immers het product van een politiek en economisch beleid, en van milieuproblemen (zoönose). Covid-19 is een katalysator voor deze crisis als fenomeen, maar blijft een gevolg. Nadenken over de toekomst na de gezondheids crisis betekent dus inzicht krijgen in de oorzaken die alle vormen van ambitie, vooral de meest oorspronkelijke, tenietdoen, om globaal na te denken over een andere toekomst.

We hebben ons uit tijdsgebrek gefocust op de onderneming als gebruiksrecht en gewerkt rond de vragen over coöperatieve democratie en gedeeld beheer. Het overwinnen van de oorzaken van de crisis vereist een andere aanpak van het beheer van een economisch collectief. De toe-eigening van de beslissings- en constructiebevoegdheden door alle vennoten is een fundamentele hefboom van verzet om te breken met een hyperconcurrerende economische omgeving en de steeds terugkerende crisissen.

Dit zijn onze aanbevelingen. Ze zijn niet louter bedoeld zijn om de 'wereld na corona' ter discussie te stellen, maar veeleer om alle oorzaken van de huidige crisis weg te nemen. In de aanbevelingen stellen we dat de toekomst van de coöperatie vooral ligt in de volledige betrokkenheid van haar vennoten.

Context:

Bij de start van de workshops kwamen veel frustraties naar boven. In de laatste workshops werkten we voorstellen uit die ons motiveren om door te gaan. We zijn vertrokken van de waarnemingen van wat ons niet bevalt om een visie en collectieve vooruitzichten op te bouwen.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Tijdens de coronapandemie is het duidelijk geworden dat de samenleving op alle niveaus tekortkomt. Ook bij Smart was dat het geval. Mensen zijn verzwakt door het verlies van hun economische activiteit of een deel ervan en zochten steun in de coöperatie. Die steun is een van de grondslagen van een coöperatieve vennootschap. Door de ondoorzichtige werking van Smart bleek het echter moeilijk te vatten wat die steun precies inhoudt, wat mogelijk tot nog meer ontwrichting geleid heeft. Natuurlijk kon Smart noodoplossingen voorstellen, met name via opleidingen, maar ook via steun voor de meest kwetsbaren. Die oplossingen zijn er gekomen zonder echt overleg en boden niet noodzakelijk een antwoord op de verwachtingen van de leden (niet de verwachte opleidingen of losstaand van de werkelijke behoeften). Overleg is wat er lijkt te ontbreken in deze coöperatie... Daarom hebben we ervoor gekozen om te werken rond de rollen en de besluitvorming.

Het thema 'vooruitzichten na corona' roept halfslachtige beloften op van een 'wereld van morgen' die anders is dan de wereld van gisteren, van de terugkeer van 'gelukkige tijden'. De hoop is dat de crisis zal leiden tot een diepgaande verandering en een vernieuwde democratie. Smart maakt momenteel een ernstige interne crisis door. We hebben dezelfde hoop voor de coöperatie: dat de crisis een gelegenheid zal zijn om de werkwijze van de coöperatie te hervormen, dat we ons zullen ontdoen van de virussen die onze coöperatie ziek maken. We willen er alles aan doen om die 'gelukkige tijden' waar te maken, op voorwaarde dat de coöperatie ons vertrouwt, echt inzet op meer transparantie en medebeslissing, stopt met top-downinitiatieven en ons resoluut beschouwt als mede-eigenaars van onze gedeelde onderneming, in plaats van als klanten.

Voor ons is de coöperatie veel meer dan een groep mensen met een 'fobie voor administratie'. We willen er trots op kunnen zijn dat we lid zijn van de coöperatie, omdat ze anders zou zijn en we er actief bij betrokken zouden kunnen zijn.

Om te kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het collectief wilden we aanbevelingen formuleren op basis van concrete vraagstukken. We wilden 'social washing' vermijden.

We kozen voor de volgende aanpak:

Op basis van het door Smart geschreven document over het thema "Nieuwe vooruitzichten na de gezondheids crisis" hebben we over dit onderwerp gebrainstormd, zie https://miro.com/app/board/o9J_IUuhWh0=

Vervolgens legden we de basis van een project, met als uitgangspunt de 'virussen' die onze coöperatie ziek maken en vervolgens inspirerende ideeën en voorbeelden als tegengif, om dan te besluiten met concrete projecten die daaruit zouden kunnen voortkomen. Dat werk is hier beschikbaar: https://miro.com/app/board/o9J_IUuo81I=

Tijdens de volgende drie workshops werden de verschillende onderwerpen die naar voren kwamen uitgediept. Daaruit zijn deze aanbevelingen gekomen:

Aanbevelingen:

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

1/ Smart geeft de vennoten feedback over de aanbevelingen van Smart In Progress

- a) Ze laat weten of ze al dan niet uitvoerbaar zijn, en waarom
- b) Ze legt uit waarom bepaalde aanbevelingen voorrang kregen
- c) Ze informeert ons over de stand van zaken van eerdere aanbevelingen (in uitvoering, uitgesteld, verder uit te werken enz.)

Dit gaat trouwens verder dan SIP. Alle participatiemomenten van Smart (workshops tijdens AV, enz.) zouden meer moeten opbrengen. We zouden het nuttig vinden om toegang te krijgen tot de jaarkalender en de activiteiten van het bestuur van Smart.

2/ Smart laat Smart in Progress groeien

Wat is het nut van SIP? SIP ontwikkelen door de aanbevelingen vóór de volgende algemene vergadering aan te reiken en de vennoten daaraan te laten werken.

Alle vennoten zouden worden geraadpleegd voor input.

De deelnemers aan SIP zouden hun vragen en gegevensbehoeften van de eerste workshop terugkoppelen als input voor de volgende workshops, en weloverwogen voorstellen doen voor de resoluties waarover tijdens de algemene vergadering moet worden gestemd.

Tijdens de algemene vergadering de keuze hebben tussen verschillende manieren om te stemmen (niet beperkt tot een eenvoudige "voor/ tegen" (bv. op zijn minst een optie "heeft bedenkingen" of iets dergelijks toevoegen met een commentaarveld om de keuze toe te lichten) of om ideeën te rangschikken in volgorde van voorkeur. Stel ons de vraag "wat is voor jullie belangrijk/ wat willen jullie zien gebeuren?" (voor de volgende SIP-cyclus bijvoorbeeld, voor de evolutie van de coöperatie enz.)

Niet voor een geheel van aanbevelingen/resoluties stemmen, maar voor elke aanbeveling/resolutie afzonderlijk.

(N.v.d.r.: in deze aanbeveling worden twee dingen door elkaar gehaald, met name de algemene vergadering als verplicht juridisch kader van een coöperatie, en Smart in Progress, dat door de coöperatie Smart gekozen werd als participatief proces. De meeste aanbevelingen van de algemene vergadering zijn formeel en gebaseerd op een juridisch kader van vaststellingen van het afgelopen jaar (dit juridisch kader vereist ook een formelere stemmethode). Smart in Progress als proces begint pas nadat de algemene vergadering de thema's heeft gekozen die prioritair moeten worden behandeld (geen voor/tegen keuze). Ze heeft dan de – van de werkgroepen ontvangen aanbevelingen – doorlopen en ze al dan niet gevalideerd, waarbij het geheel wordt voorgelegd aan de algemene vergadering (en niet gestemd). De formele algemene vergadering vindt plaats na het afgelopen jaar, en het is de Raad van bestuur die de resoluties (die 10 maanden op voorhand niet bekend zijn) moet uitwerken en voorstellen in functie van haar lopende werkzaamheden.

3/ Smart creëert infopunten

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

Interne communicatie gebeurt volgens een duidelijk aangegeven schema (men weet tot wie men zich moet richten voor welke informatie).

Om met kennis van zaken beslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk te beschikken over alle elementen, met een constante stroom aan transparante informatie om de vraagstukken volledig te begrijpen.

Misschien moet het jaarverslag meer in detail gaan.

Bijvoorbeeld: We vragen ons momenteel af wat de loonverschillen zijn bij de vaste medewerkers? Waar wordt de coöperatieve bijdrage voor gebruikt (een gedetailleerde begroting krijgen)?

4/ Smart herschikt de rolverdeling en verantwoordelijkheden om een echte co-constructie van de besluitvorming in de coöperatie in de hand te werken

Inspirerende situaties die tot dit werk hebben geleid: initiatieven en engagement van de vennoten in het kader van "touche pas à ma coop", opkomst van het thema rond het economisch model van de coöperatie...

Als eerste obstakel beseften we dat we niet weten hoe de besluitvorming momenteel verloopt. Daarom vinden we het belangrijk dat Smart de balans opmaakt van de processen rond besluitvorming en die aan de vennoten bekendmaakt.

We hebben gewerkt aan een voorstel voor een herverdeling, om een idee te geven van hoe we denken dat een echte co-constructie van beslissingen eruit zou kunnen zien. Daartoe hebben we gebruikgemaakt van de VERI-matrix waarin de letters worden gebruikt om de volgende rollen aan te duiden:

V = Verantwoordelijk: coördineert, zorgt ervoor dat de kwestie wordt behandeld en dat er vooruitgang wordt geboekt. Hakt de knoop door indien nodig.

E = Eindverantwoordelijk. Besluiten kunnen niet worden genomen zonder de instemming en actieve bijdrage van deze actoren.

R = Raadplegen. Deze actoren brengen advies uit en verstrekken gegevens om weloverwogen keuzes te maken.

I = Informeren. Deze actoren moeten worden geïnformeerd over de voortgang van de bestudeerde kwesties, de verkregen resultaten en de follow-up.

Er wordt van uitgegaan dat het besluit na dit proces van co-constructie collectief wordt genomen tijdens de algemene vergadering.

Het 'afgevaardigd bestuur' is coach in plaats van leidinggevende.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

link naar MIRO: https://miro.com/app/board/o9J_ITboARg=

5/ Smart creëert lokale Raden van bestuur

Tijdens ons werk rond de herverdeling van de besluitvorming bij Smart, leken we te merken dat er geen besluitvormingsorgaan bestaat dat rechtstreeks verbonden is met het lokale niveau. Dus kwam het idee bij ons op dat lokale Raden van bestuur dat probleem zouden kunnen oplossen.

De nationale RvB zou dan worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de lokale Raden van bestuur. Inspirerend voorbeeld: de werking van Enercoop.

De lokale bestuursleden zouden optreden als 'lokale vertegenwoordigers' bij het CSE (sociaal en economisch comité in Frankrijk).

Vandaag kennen we de mensen niet die in de Raad van bestuur zetelen. Afgezien van hun presentatiefilmpje bij de verkiezingen, hebben we de indruk niets van hen te horen. De vennoten die in de Raad van bestuur, het CSE en het ethisch comité werden verkozen, zouden de mogelijkheid moeten hebben om informatie rechtstreeks aan alle vennoten door te geven.

Bevordert de informatiestroom, geeft een lokale insteek aan de democratie binnen Smart.

Plaatselijke vennoten zouden hun vragen kunnen voorleggen aan de lokale bestuursleden, die een verzoek om informatie kunnen doorsturen naar het CSE en de nationale Raad van bestuur.

(N.v.d.r.: Deze aanbeveling riskeert verwarring te creëren tussen de verschillende standpunten van de personen die bij de coöperatie betrokken zijn. Het gaat hier over "lokale RvB", die mogelijk verwijzen naar de coöperatieve RvB (van de statuten), maar in de toelichting wordt gespecificeerd dat de "bestuursleden" de "lokale contactpersonen" van het CSE zijn. Om te garanderen dat de dialoog, het coöperatief leven, de communicatie en de participatie gewaarborgd blijven, is het van belang de rollen (en taken) van loontrekkenden en van vennoten niet door elkaar te halen. Overdracht en opleiding lijken noodzakelijk om onze gemeenschappelijke kaders te verduidelijken).

6/ Smart versterkt de rol van het ethisch comité in het bestuur van de coöperatie

Smart stelt een handvest op van collectieve waarden van de coöperatie, dat ook een kader biedt voor het gebruik van het budget. Dat handvest moet door alle vennoten besproken en bekrachtigd worden.

Het ethisch comité moet erop toezien dat de waarden van het handvest worden toegepast.

Het ethisch comité organiseert contactmomenten met de leden en maakt zichzelf zichtbaarder.

Het jaarverslag van het ethisch comité moet jaarlijks aan alle vennoten worden bezorgd.

Smart in Progress 2020-2021

Voorstel van aanbevelingen

(Zie SIP 2017-2018 [Werkgroep ethisch comité](#))

(N.v.d.r.: de oprichting van het ethisch comité werd aanbevolen tijdens de eerste cyclus van Smart in Progress 2015-2016, en tijdens SIP 2017-2018 werd er een werkgroep aan gewijd. Die werkgroep heeft de opdrachten, de actieradius en de samenstelling van het comité bepaald. Het ethisch comité vergadert eenmaal per jaar met de vennoten van Smart, tijdens de jaarlijkse algemene vergadering, en publiceert elk jaar een jaarverslag. In maart 2021 is op [Kronik](#) een artikel over het ethisch comité verschenen; alle informatie is ook beschikbaar op de webpagina over het [ethisch comité](#)).